

Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie

18 maart 2018

BESLISSING nr. 2018-3

over de vraag om toegang te krijgen tot een register met aan
asbest-gerelateerde ziektes en overlijdens

(FBC/2018/1)

ABESIM/FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE
VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU

1. Een overzicht

1.1. Bij brief van 9 oktober 2017 vraagt de heer Johan L'Ecluse, zaakvoerder van Abesim bvba aan de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu het volgende: "We verwijzen naar de Directive 2009/148/EC waarin wordt gesteld dat elk lid van de EU een register dient bij te houden met aan asbest-gerelateerde ziektes en overlijdens. Onze vraag: bestaat dit register voor België effectief en is dit raadpleegbaar? Met dank voor uw spoedige reactie.

1.2. Bij e-mail van 10 oktober 2017 ontving de aanvrager een ontvangstmelding namens het contact Center.

1.3. Bij brief van 27 november 2017 vraagt de heer Johan L'Ecluse dat de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu haar stilzwijgende weigering zou heroverwegen. Tegelijkertijd vraagt hij de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur om een advies.

1.4. In haar advies van 18 december 2017 oordeelt de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, dat het verzoek om advies niet ontvankelijk is. Niet enkel heeft de oorspronkelijke vraag geen betrekking op het verkrijgen van een bestuursdocument. De vraag om toegang tot bestuursdocumenten wordt immers slechts voor het eerst gesteld in de vraag om advies aan de Commissie. Ook werd geen kopie van het verzoek tot heroverweging aan de Commissie bezorgd die haar in staat stelt om na te gaan of aan de wettelijke voorwaarden van artikel 8, § 2 van de wet van 11 april 1994 werd voldaan. Ten slotte wenst de Commissie op te merken dat zij niet bevoegd is om uitspraken te doen in het kader van beroepen die betrekking hebben op het verkrijgen van milieu-informatie. Hierop is immers de wet van 5 augustus 2006 'betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie' van toepassing en de daarin voorziene procedures.

1.5. Bij aangetekende brief van 7 februari 2018 dient de heer Johan L'Ecluse een beroep in bij de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie, hierna Commissie genoemd.

2. De ontvankelijkheid van het beroep

De Commissie is van oordeel dat het beroep ontvankelijk is. Artikel 35 van de wet van 5 augustus 2006 bepaalt dat de aanvrager beroep kan instellen bij de federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie tegen een beslissing van een milieu-instantie bedoeld in artikel 4, § 1, of na het verstrijken van de termijn waarbinnen de beslissing moest worden genomen, of in geval van weigering van uitvoering of een onwillige uitvoering van een beslissing of enige andere moeilijkheid die hij ondervindt bij de uitoefening van de rechten die deze wet toekent. Het beroep moet worden ingediend binnen een termijn van zestig dagen. Aangezien de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu nagelaten heeft om de beroepsmogelijkheden te vermelden, geldt er geen beperking wat betreft de termijn waarbinnen het beroep moet worden ingediend.

Alhoewel de aanvrager beweert dat hij op 9 oktober een lijst van de erkende gevallen van asbestose en mesothelioom bij de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu heeft opgevraagd, blijkt dit op basis van de stukken niet het geval te zijn. Zoals de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten heeft vastgesteld, heeft de aanvrager pas zijn vraag om toegang tot deze lijst pas voor het eerst gesteld in zijn brief aan de Commissie van 27 november 2017. De aanvrager heeft ook nagelaten om het zogenaamde verzoek tot heroverweging aan te Commissie over te maken, zodat zij op het eerste gezicht niet kan nagaan of de vraag om een kopie wel degelijk ook aan de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu heeft overgemaakt.

Uit een brief van 10 januari 2018 gericht aan de voorzitter van de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur door de voorzitter van het directiecomité van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu blijkt dat de heer Lecluse wel degelijk een brief heeft verstuurd aan de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, zodat mag worden aangenomen dat hij op die datum wel degelijk om een kopie van het register heeft gevraagd. De FOD wijst erop dat de helpdesk van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu op 18 oktober 2017 heeft geantwoord op de aanvraag van 10 oktober 2017, die

dezelfde inhoudt had als de aanvraag van 9 oktober 2017 en daarin heeft opgemerkt dat de informatie die de aanvrager wenst te verkrijgen zich bevindt bij de FOD Werkgelegenheid en sociaal Overleg. In een brief van 30 november 2017 heeft de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu formeel gereageerd op de brief van 27 november 2017 van de aanvrager waarin zij hem erop wees dat zij niet verantwoordelijk is voor deze materie en zij al het nodige heeft gedaan om hem zo snel mogelijk informatie te verstrekken. Vervolgens verwijst ze naar een aantal websites waar de aanvrager meer informatie kan vinden.

3. De gegrondheid van de aanvraag

3.1 Het personeel toepassingsgebied

De Commissie dient vooraf te bepalen of de gevraagde informatie onder het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 2006 valt. De wet van 5 augustus 2006 is van toepassing op milieu-instanties bedoeld in artikel 3, 1°, a) en b), waarvan de organisatie en de werking worden geregeld door de federale overheid, alsook op milieu-instanties vermeld in artikel 3, 1°, c), die onder hun toezicht staan (art. 4, § 1 van de wet van 5 augustus 2006) en over milieu-informatie beschikken (artikel 18, § 1 van de wet).

Het begrip milieu-instantie wordt door deze wet gedefinieerd als “*a) een rechtspersoon of een orgaan opgericht bij of krachtens de Grondwet, een wet, een decreet of een regel bedoeld in artikel 134 van de Grondwet;*
b) een natuurlijke of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot leefmilieu;
c) een natuurlijke of rechtspersoon die onder toezicht van een orgaan of persoon als bedoeld onder a) of b) belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies of openbare diensten met betrekking tot het milieu verleent.

Organen en instellingen met een gerechtelijke bevoegdheid vallen niet onder deze definitie, tenzij ze optreden in een andere functie dan de rechterlijke. De wetgevende vergaderingen en de daaraan verbonden instellingen vallen buiten deze definitie, behalve wanneer zij optreden in een administratieve functie.”

De FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu maakt deel uit van de rechtspersoon Federale Staat en behoort bijgevolg tot de categorie vermeld in artikel 3, 1°, a) van de wet van 5 augustus 2006 (zie *Parl. St.* Kamer 200506, nr. 51 2511/001, 12-13). Het beroep is bijgevolg gericht tegen een milieu-instantie in de zin van deze wet.

3.2 Het materieel toepassingsgebied

De wet van 5 augustus 2006 kent een recht van toegang tot milieu-informatie toe. Het begrip “milieu-informatie” wordt in artikel 3, 4° omschreven als:

“elke informatie, ongeacht de drager en in welke materiële vorm ook, waarover een milieu-instantie beschikt, betreffende:

a) de **toestand van elementen van het milieu**, zoals de atmosfeer, de lucht, de bodem, het land, het water, het landschap, de natuurgebieden, met inbegrip van vochtige biotopen, kust- en zeegebieden, de biologische diversiteit en haar componenten met inbegrip van de genetisch gemodificeerde organismen en de interactie tussen deze elementen;

b) de **toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens** met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, de levensomstandigheden van personen, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e) ;

c) de **toestand van waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken**, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e) ;

d) **factoren**, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval, met inbegrip van radioactief afval, emissies, lozingen en ander vrijkomen in het milieu van stoffen die de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a) of de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) aantasten of waarschijnlijk aantasten;

- e) **maatregelen en activiteiten** die uitwerking hebben of kunnen hebben op de onder a), b), c) of d) bedoelde elementen;
- f) **maatregelen en activiteiten** die tot doel hebben de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a), de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) of de waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken zoals bedoeld onder c) in stand te houden, te beschermen, te herstellen, te ontwikkelen, en druk erop te voorkomen, in te perken of te compenseren;
- g) **kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen** die worden gebruikt in het kader van de onder e) en f) bedoelde maatregelen en activiteiten;
- h) **verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving**".

De Commissie wil erop wijzen dat het begrip milieu-informatie een heel ruime invulling heeft. Het feit dat in de definitie een veelheid aan exemplarische opsommingen voorkomt duidt erop dat aan het begrip geen enge invulling mag worden gegeven.

Het is evenwel niet omdat de informatie betrekking heeft op de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens, met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, dat ze als milieu-informatie kan worden beschouwd. De wet bepaalt immers dat deze informatie maar onder het toepassingsgebied van de wet valt "voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e)". Bij de interpretatie van die wetsbepaling moet echter rekening worden gehouden met de memorie van toelichting waarin het volgende wordt uiteengezet: "*De dimensie Leefmilieu-Gezondheid wordt evenzeer geïdentificeerd als een onderdeel van milieu-informatie in de mate waarin de gezondheid van de mens, zijn veiligheid evenals zijn leefomstandigheden zijn of kunnen worden aangetast door de verschillende elementen zoals de toestand van het milieu, vervuilende stoffen en/of de activiteiten en maatregelen die een impact op het milieu in de ruime zin van het woord hebben. De aantasting van de voedselketen moet eveneens onder het algemeen begrip van veiligheid van de mens worden begrepen.*" (Parl. St. Kamer, 2005-2006, DOC 51 2511/001, 17).

Een lijst van met aan asbest-gerelateerde ziektes en overlijdens moet worden geacht als milieu-informatie te worden gekwalificeerd op grond van artikel 3, 4, b) van de wet van 5 augustus 2006.

3.3. Besluit

Uit het voorgaande blijkt dat de gevraagde lijst onder het toepassingsgebied valt van de wet van 5 augustus 2006. Opdat het beroep gegrond zou zijn, is echter vereist dat de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu zelf beschikt over de gevraagde lijst en bijgevolg zelf kan voldoen aan de aanvraag. Indien dat niet het geval is, moet ze, overeenkomstig artikel 21, § 2, tweede lid van de wet van 5 augustus 2006, de aanvraag zo spoedig mogelijk doorsturen naar de milieu-instantie die vermoedelijk over de milieu-informatie beschikt. De aanvrager moet hiervan onmiddellijk op de hoogte worden gebracht. De Commissie beslist dan ook dat de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu ertoe gehouden is deze wettelijke verplichtingen na te komen.

Brussel, 19 maart 2018

De Commissie was als volgt samengesteld:

Jeroen Van Nieuwenhove, voorzitter
Frankie Schram, secretaris en lid
Hrisanti Prasman, lid
Steven Vercruysse, lid
Steven Vandenborre, lid

F. SCHRAM
secretaris

J. VAN NIEUWENHOVE
voorzitter